

Examenul național de bacalaureat 2026
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Varianta 4

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Dacă termenului *test de logică* i se adaugă proprietatea *difficil* atunci noul termen va avea:
a. extensiunea neschimbată și intensiunea mai mare
b. extensiunea și intensiunea neschimbate
c. extensiunea mai mare și intensiunea mai mică
d. extensiunea mai mică și intensiunea mai mare
- Inferența "*Unii patinatori talentați nu sunt persoane apreciate în comunitate, prin urmare unele persoane apreciate în comunitate nu sunt patinatori talentați.*" este :
a. o inducție completă
b. o deducție imediată nevalidă
c. o deducție mediată
d. o deducție imediată validă
- Între propozițiile categorice "*Unele pixuri sunt scumpe.*" și "*Unele pixuri nu sunt scumpe.*" există un raport de:
a. contradicție
b. subcontrarietate
c. contrarietate
d. alternare
- Subiectul logic al propoziției "*Majoritatea cărților pentru copii sunt colorate.*" este:
a. majoritatea cărților
b. cărțile
c. cărți pentru copii
d. cărți colorate
- O clasificare corectă **nu** presupune respectarea regulii:
a. criteriului unic
b. completitudinii
c. adecvării
d. omogenității
- Din punct de vedere intensional, termenul *frumusețe interioară* este:
a. nevid
b. relativ
c. negativ
d. compus
- Raționamentul "*Unele aplicații IT nu sunt utilizate corect, deoarece unele aplicații IT sunt utilizate incorect.*" este:
a. obversiune validă
b. conversiune nevalidă
c. inducție completă
d. inducție incompletă
- Propoziția "*Unele romane SF nu sunt ecranizate.*" este un exemplu de propoziție:
a. universală afirmativă
b. particulară negativă
c. universală negativă
d. particulară afirmativă
- Un exemplu de inferență deductivă mediată este:
a. unii A sunt B, deci unii B sunt A
b. unii C sunt D și unii C nu sunt E, deci unii E nu sunt D
c. unii F sunt G, fiindcă unii G nu sunt F
d. unii H sunt I, deci niciun nonH nu este I
- Propoziției categorice "*Găinile de munte nu sunt păsări migratoare.*" îi corespunde formula:
a. SaP
b. SeP
c. SoP
d. SiP

20 de puncte

B. Se dau termenii A, B, C, D și E astfel încât termenii C și E se află în raport de opoziție, ca specii ale termenului B; termenul A este în raport de încrucișare cu termenii C și E. Termenul D este specie a intersecției termenilor A și E; termenul B este gen pentru termenii A, C, D și E.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false, scriind, pe foaia de examen, doar litera corespunzătoare fiecărei propoziții date și notând în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că propoziția este adevărată, sau doar litera F, dacă apreciați că propoziția este falsă:

a) Toți D sunt A.	c) Unii C sunt D.	e) Unii D nu sunt E.	g) Toți B sunt E.
b) Unii C nu sunt A.	d) Niciun E nu este A.	f) Unii B sunt C.	h) Niciun A nu este B.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. *Niciun om nu este perfect.*
2. *Unele evenimente sportive sunt televizate.*
3. *Toate autoturismele sunt utile.*
4. *Unii muzicieni nu sunt talentați.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subalterna propoziției 1, contradictoria propoziției 2, contrara propoziției 3 și subcontrara propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei contradictoriei propoziției 4, respectiv, supraalterna contradictoriei propoziției 1. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă toate legile sunt clare, atunci nicio lege nu este neclară.*

Y: *Dacă unele operațiuni bancare sunt credite, atunci unele credite sunt operațiuni bancare.*

Pornind de la această situație:

a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi;	4 puncte
b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate;	2 puncte
c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului X.	2 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Se dau următoarele două moduri silogistice: eae-1, iai-1.

a) Scrieți schemele de inferență corespunzătoare modurilor silogistice date. **4 puncte**

b) Construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a). **2 puncte**

c) Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea modurilor silogistice date, precizând totodată decizia rezultată din reprezentarea grafică (de exemplu: mod silogistic valid/ mod silogistic nevalid). **8 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *“Toate ideile noi sunt interesante”*. **6 puncte**

C. Se dă următorul silogism: *Unele alimente indicate copiilor sunt fructele, pentru că toate fructele sunt alimente benefice sănătății și unele alimente benefice sănătății sunt indicate copiilor.*

Pe baza silogismului dat, pentru fiecare dintre următoarele enunțuri scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau doar litera F, dacă apreciați că enunțul este fals:

1. Termenul major este distribuit în premisa majoră.
2. Termenul mediu este reprezentat de termenul „alimente indicate copiilor”.
3. Concluzia este o propoziție universală afirmativă.
4. Termenul mediu nu este distribuit în niciuna dintre premise.

4 puncte

D. Se dă următoarea definiție: *Gândirea este conversația sufletului cu el însuși.* (Platon)

a) Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

b) Precizați o regulă de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a) **2 puncte**

c) Construiți o definiție, având ca definit termenul „gândire”, care să încalce regula precizată la subpunctul b). **2 puncte**